

ผลงานการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อเรื่อง: รูปแบบการแนะแนว และการสอบสัมภาษณ์เพื่อสร้างความมั่นใจและสร้างแรงจูงใจ

แก่ผู้สนใจสมัครเรียนต่อ

ชื่อเจ้าของผลงาน: นางสาวรุ่งอรุณ ปิยะฤทธิ์ และคณาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา

ตำแหน่ง: ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา **สังกัด:** คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่มาและความสำคัญของปัญหา:

จากจำนวนการเข้าเรียนมหาวิทยาลัยไทยของนักศึกษาใหม่ พบว่ามีจำนวนนักศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มาจากสาเหตุของอัตราการเกิดที่ลดลงในช่วง 5 ย้อนหลัง เด็กไทยเกิดใหม่แค่จำนวนครึ่งหนึ่งของ 30 ที่แล้ว จากจำนวนเฉลี่ย 1 ล้านคนต่อปี ลดลงมาอยู่ที่ 500,000 – 600,000 คนต่อปี รวมไปถึงการเข้าสู่ยุคสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบของไทยตั้งแต่ปี 2565 (Xinfoquest, 2566) นอกจากนี้ระบบครอบครัวที่มีการเปลี่ยนแปลงไป คนส่วนใหญ่จะอยู่เป็นโสด หรือไม่พร้อมในการมีบุตรจากปัญหาทางเศรษฐกิจ และต้องใช้ชีวิตอิสระ ส่วนตัวมากขึ้น (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2565)

มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศได้มีการปรับตัวโดยเฉพาะพัฒนาหลักสูตรที่มีเน้นระยะสั้น ตอบสนองผู้ประกอบการมากขึ้น หรือหลักสูตรที่มีการเรียนไปพร้อมกับการทำงาน ทั้งนี้บางหลักสูตรก็อาจจะต้องปิดตัวไป (Post today, 2561) แต่สำหรับสาขาวิชาที่เกี่ยวกับการผลิตครู ซึ่งยังเป็นสาขาวิชาที่ได้รับความนิยมจากผู้สนใจ สาขาวิชาสังคมศึกษา สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ปัจจุบันใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567 จำนวนนักศึกษาที่สามารถเปิดรับได้ จำนวน 2 ห้องเรียน ๆ ละ 30 คน รวมเป็นรุ่นละ 60 คน ระยะเวลา 3 ปี (2566 - 2568) ย้อนหลังสามารถรับนักศึกษาได้ครบตามจำนวน 60 คนในทุกรุ่น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการบอกต่อของบัณฑิตรุ่นพี่ การประชาสัมพันธ์ทั้งการออกแนะแนวของอาจารย์ในสาขาวิชา และการประชาสัมพันธ์ทางช่องทางออนไลน์อย่างต่อเนื่อง โดยช่องทางออนไลน์จะเน้นการเข้าถึงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้ ง่ายมากขึ้นด้วยการใช้ภาษา รูปภาพ และการเกาะกระแสข่าวดังในการประชาสัมพันธ์

แต่สำหรับการรับนักศึกษาใหม่ปีการศึกษา 2568 ในช่วงแรกของการรับสมัคร (ช่วงปลายปี 2567) จำนวนผู้สนใจมีจำนวนที่น้อย และตัดสินใจสมัครค่อนข้างช้า สาขาวิชาสังคมศึกษาจึงเน้นการนำเข้าสู่สื่อออนไลน์ตามช่องทางออนไลน์ให้มีความถี่ และให้เห็นภาพกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การบริการชุมชนและสังคม รวมไปถึงกิจกรรมของนักศึกษามากขึ้น และพัฒนานักศึกษารุ่นพี่ให้สามารถตอบคำถาม ออกบูธกิจกรรมแนะแนวด้วยกิจกรรม และที่สำหรับได้นำกลยุทธ์ที่หายไปจากช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 2019 คือการสอบสัมภาษณ์ ณ มหาวิทยาลัย และการนำผู้ปกครองชมสถานที่ รวมไปถึงทำสื่อใหม่ลักษณะเป็นวิดีโอให้เห็นภาพของการมาเรียนของนักศึกษาชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการจูงใจทั้งผู้สนใจ และผู้ปกครองให้ตัดสินใจในการยืนยันสิทธิ์เข้าเรียนเร็วมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้:

1. เพื่อรักษาการคงอยู่ของผู้สนใจสมัครเรียนต่อในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการแนะแนว และการสอบสัมภาษณ์ของสาขาวิชาสังคมศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและสร้างแรงจูงใจแก่ผู้สนใจสมัครเรียนต่อ

กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process): ใช้การจัดการความรู้ด้วยวงจร PDCA

P: Plan

1. จัดประชุมคณาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา เพื่อพูดคุยเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นในการรับสมัครนักศึกษาใหม่ และการยืนยันการสมัครของสาขาวิชาสังคมศึกษาที่ล่าช้า โดยที่ประชุมได้สรุปการแก้ไขปัญหา ดังนี้

1.1 ส่งตัวแทนคณาจารย์ออกแนะแนวร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อแนะนำตอบคำถาม และอธิบายวิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ แก่ผู้สนใจสมัครเรียนต่อ

1.2 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ และสื่อมัลติมีเดียใหม่ เพื่อให้ผู้สนใจสมัครเรียนต่อได้เห็นสถานที่เรียน หอพัก ห้องสมุด โรงอาหาร สนามกีฬา เพื่อจูงใจในการตัดสินใจสมัครเรียนต่อ โดยให้นักศึกษาปัจจุบันเป็นผู้แนะนำในสื่อ และเพิ่มความถี่ในการโพสต์สื่อรูปภาพกิจกรรม และสื่อต่าง ๆ บ่อยขึ้น โดยสื่อออนไลน์ที่สาขาวิชาฯ จัดทำขึ้นมี Facebook Fanpage, Instagram, Tik Tok ซึ่งทุกช่องทางได้จัดทำมาอย่างต่อเนื่องมากกว่า 3 ปี และช่องทางไลน์กลุ่มผู้สนใจสมัครเรียนเพื่อใช้ในการตอบคำถาม

1.3 ร่วมออกบูธกิจกรรมแนะแนวในงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย โดยจัดกิจกรรมนันทนาการที่สนุกสนาน และการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริงไปเล่นกิจกรรม อาทิ แว่นตา VR โดยมีนักศึกษาปัจจุบันและคณาจารย์ร่วมกิจกรรม

1.4 การสอบสัมภาษณ์โดยให้ผู้สนใจสมัครเรียนต่อมาสอบ ณ มหาวิทยาลัยในทุกรอบ โดยมีคณาจารย์ในสาขาวิชาฯ เป็นผู้สอบสัมภาษณ์ และมีนักศึกษารุ่นพี่ คอยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สมัคร และผู้ปกครอง ได้มีการเชิญผู้ปกครองและผู้สนใจสมัคร คู่มือมัลติมีเดียแนะนำหลักสูตร และสถานที่ มีการถาม-ตอบ ข้อสงสัยระหว่างนักศึกษารุ่นพี่และผู้สมัคร รวมไปถึงการนำผู้ปกครองชมสถานที่รอบมหาวิทยาลัย

D: Do

2. สาขาวิชาสังคมศึกษาดำเนินการตามแนวทางที่ลงความเห็นในที่ประชุม โดยการสอบสัมภาษณ์จัดขึ้น 4 รอบ เดือนละ 1 รอบ ติดกัน 4 เดือน (กันยายน-ธันวาคม 2567) ในช่วงนี้มีการออกบูธแนะแนวจำนวน 2 ครั้ง ประชาสัมพันธ์ช่องทางออนไลน์ และออกแนะแนวของคณาจารย์ร่วมกันไป

C: Check

3. หลังจากการสอบสัมภาษณ์รอบที่ 4 เดือนธันวาคม มีผู้สนใจสมัครเรียนต่อผ่านการสัมภาษณ์ จำนวนเกินจากจำนวนที่สาขาวิชาสังคมศึกษาฯ รับได้ จึงหยุดรับสมัครเข้าศึกษาต่อ

A: Act

4. หลังจากหยุดรับสมัครนักศึกษาใหม่ สาขาวิชาสังคมศึกษาประชาสัมพันธ์ให้ผู้สมัครที่ผ่านการคัดเลือกดำเนินการต่อในขั้นตอนการยืนยันสิทธิ์ และชำระค่ายืนยันสิทธิ์ทางไลน์กลุ่ม และหากผู้สมัครพบปัญหาในการยืนยันสิทธิ์ หรือการขอผ่อนผันชำระค่ายืนยันสิทธิ์ สาขาวิชาสังคมศึกษาจะดำเนินการติดต่อสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน เพื่อแก้ไขภายใน 1-2 วัน ทำให้ยอดการยืนยันสิทธิ์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
5. สาขาวิชาสังคมศึกษา จะแจ้งจำนวนผู้ยืนยันสิทธิ์ และชำระค่ายืนยันสิทธิ์ในกลุ่มไลน์ผู้สนใจสมัครเรียนต่อเป็นประจำ เพื่อให้ผู้สมัครฯ รับทราบจำนวนที่นั่งที่เหลือ
6. สาขาวิชาสังคมศึกษา รายงานผลการยืนยันสิทธิ์ และชำระค่ายืนยันสิทธิ์ ในที่ประชุมสาขาวิชาเป็นประจำทุกเดือน โดยทางสาขาวิชา เห็นว่าแนวทางการแนะแนว ประชาสัมพันธ์ และการสอบสัมภาษณ์ทำให้ยอดเต็มอย่างรวดเร็ว

เครื่องมือหรือกิจกรรมที่ใช้:

1. วงจร PDCA
2. กิจกรรมการออกแนะแนวของคณาจารย์
3. กิจกรรมการออกบูธแนะแนว
4. การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์อย่างต่อเนื่องมา 3 ปี
5. การปรับวิธีการสอบสัมภาษณ์ในมหาวิทยาลัย

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น:

1. จำนวนผู้สนใจสมัครเรียนต่อในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าจำนวนที่รับได้
2. จำนวนนักศึกษาใหม่ปีการศึกษา 2568 เป็นไปตามเป้าหมาย คือ 60 คน

บทเรียนที่ได้รับ/ข้อเสนอแนะ:

1. การนำปัญหาของการดำเนินงานของสาขาวิชา มาเข้าประชุมเพื่อหาวิธีการแก้ไข และรับมือ ทำให้ได้ความคิดที่หลากหลาย และเมื่อนำข้อสรุปมาดำเนินงานทำให้คณาจารย์ในสาขาวิชา ร่วมมือกันตามแผนที่วางไว้ และได้ผลการดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย
2. ในปีถัดไปสาขาวิชาสังคมศึกษาจะดำเนินการต่อเนื่องในส่วนของการแก้ไขปัญหาจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ไม่คงที่ ซึ่งเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาจากสถานการณ์เศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2565, 31 มกราคม). อาจารย์ธรรมศาสตร์ชำแหละผลกระทบ

“วิกฤตเด็กไทยเกิดน้อย” เขย่าสังคมไทย. <https://tu.ac.th/thammasat-310165-crisis-thai-children-born-less>

Xinfoquest. (2566, 27 มิถุนายน). มหาวิทยาลัยไทยเจอปัญหาขาดคนเรียน ผู้เชี่ยวชาญชี้อัตรา

เกิดต่ำเป็นเหตุ. <https://www.infoquest.co.th/2023/313112>

Post today. (2561, 7 พฤษภาคม). ‘ราชภัฏ’ หนีวิกฤต หลักสูตรกระทบวิทย์-สังคม ไร้คนเรียน.

<https://www.posttoday.com/politics/550420>